

Kościół par. p.w. Przemienienia Pańskiego

Współrzędne: Szerokość - 52.330724, Długość - 23.047299

Początki historii parafii rzymskokatolickiej nie są znane. Prawdopodobnie pierwszy kościół (p.w. Bożego Ciała)wzniesiony był (połowa XV w) na zamku w Mielniku. W roku 1513 zapadła decyzja o budowie kościoła (p.w. Narodzenia NMP) na terenie miasta. Koniec wieku XVI i początek XVII, to powolny upadek znaczenia Mielnika. Kolejny cios dla całego miasta to "potop szwedzki", kiedy to 19 maja 1657 r spalony zostaje zamek, wraz z istniejącym na mim kościołem parafialnym, a następnie całe miasto.Wraz z ustaniem działań wojennych przystąpiono do odbudowy zniszczonej zabudowy mieszkaniowej i świątyń.

Około 1710 roku wzniesiono w Mielniku kolejny drewniany kościół p.w. św. Rocha. Było prawdopodobnie związane z epidemią cholery, która pustoszyła Podlasie w czasie wojny północnej (1700-1721). Według inwentarza z 1939 roku służył on później jako kaplica cmentarna, a następnie został przeniesiony na cmentarz prawosławny.

W czasie prześladowań unii kościół unicki p.w. Narodzenia NMP, który został zbudowany w latach 1821-1823, zamieniono na cerkiew prawosławną. Po upadku Powstania Styczniowego z rozkazu Konstantego von Kaufmana, generał - gubernatora grodzieńskiego, kowieńskiego i wileńskiego, kościół katolicki p.w. Bożego Ciała został zamknięty na pięć lat, a beneficjum przekazane zostało parafii prawosławnej. Z rozkazu generał - majora Aleksandra Potapowa I, gubernatora grodzieńskiego i wileńskiego (1868-1874), kościół ten w roku następnym przerobiono na cerkiew prawosławną p.w. Świętego Ducha, przyłączając wiernych do parafii w Siemiatyczach. Drugą cerkiew unicką w 1878 roku przeniesiono do Grabarki.

W czasie odwrotu wojsk rosyjskich w 1915 roku kościół parafialny p.w. Bożego Ciała został spalony. Po I wojnie światowej - w ramach rewindykacji - został zwrócony katolikom. W ocalałej z pożaru zakrytostii urządzono kaplicę p.w. Św. Antoniego, która została poświęcona 10 września 1921 roku. Nabożeństwa były tutaj sprawowane do 1938 roku. Jednak z powodu dużych zniszczeń nie zdołano odbudować starego kościoła. Do dzisiaj można oglądać jego ruiny na skarpie góry zamkowej.

Budowę obecnego murowanego kościoła pw. Przemienienia Pańskiego rozpoczęto w 1913 roku. Prace budowlane przerwały działania wojenne w latach 1914-1918. Nieskończony kościół ucierpiał ponownie w dniach 1-7 sierpnia 1920 roku, kiedy wojska polskie próbowały zatrzymać nawałę wojsk bolszewickich idących na Warszawę. Wykończenie i urządzenie wnętrza kościoła trwało praktycznie do końca lat 30 - tych.

W 1940 roku, kiedy Mielnik znalazł się w strefie granicznej, ludność została wysiedlona, a kościół zamieniony na stołówkę dla sowieckich żołnierzy strzegących granicy. Zniszczeniu uległo wówczas całe jego wyposażenie. Podczas wojny niemiecko-sowieckiej w 1941 i 1944

Kościół par. p.w. Przemienienia Pańskiego

roku pociski artyleryjskie zburzyły kruchtę oraz uszkodziły ściany i dach. W czasie wojny parafianie uczęszczali do wsi Mętna w parafii niemirowskiej, gdzie w lokalu szkolnym była sprawowana dla nich Msza św. (dwa razy w miesiącu). Gruntowne remonty kościoła zostały przeprowadzone dopiero w latach 1971-1972; 1982-1985 i 1998-2000.

Od 17 grudnia 1950 r. pracę duszpasterską w parafii mielnickiej prowadzą ojcowie ze Zgromadzenia Najświętszych Serc Jezusa i Maryi (SS.CC).

W tekście wykorzystano informacje o historii pochodzące z portalu Diecezji Drohiczyńskiej autorstwa ks.Zbigniewa Rostkowskiego

Zabytkowy kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego, wzniesiony w latach 1912-1920, nr rej.: A-32 z 26.09.2002